

Mums ticis viszilākais ezers
Un rudākais rudzu lauks.
Visbaltākā bērzu birze,
Vismelnākais rupjmaizes klaips.
Un tieši Latvijai ticis
Vissvētākais debesu jums,
Jo savu visskaistāko zemi
Dievs ir atdevis mums.

/L.Vāczemnieks/

**SIRSNĪGI SVEICAM
LĪGATNES NOVADA
IEDZĪVOTĀJUS
LATVIJAS
REPUBLIKAS
PROKLAMĒŠANAS
93.GADADIENĀ!**

Līgatnes novada dome

Valsts svētkus sagaidām ar ceļībām un sajūtu par labi paveiktiem darbiem. Gan novadam, gan Latvijas valstij kopumā gads bijis negaidītu pārsteigumu, emociju un piepildījumu pārpilns – novadā sekmīgi tiek realizēti iepriekš aizsāktie projekti un par paveikto esam saņēmuši starptautiskas atzinības. Valsts sekmīgi pārvarējusi ekonomisko un politisko krīzi, tautsaimniecībā vērojama izaugsme, starptautiskie aizdevēji, gūstot pārliecību par valdības rīcībaspēju, devušies mājup.

Mūsu valsts esam mēs! Katrs atsevišķi un visi kopā, kas apdzīvojam dzintarzemī jūras kras-

Mīļie Līgatnes novada iedzīvotāji!

tā, esam Latvijas valsts! Valsts labklājību, līdzīgi kā lielas upes veidojas no maziem strautiņiem, kaldinām katrs ar savu darbu. Valdība un Saeima ir no mūsu vidus virzīti pārstāvji valsts vadīšanai. Ja kaut kas šai valstī nenotiek tā, kā vēlamies, tad atbildību, pirmkārt, jāprasa no sevis. Ja valsts sasniegumi tiek novērtēti kaimiņzemēs, tad tas ir katra iedzīvotāja nopelns un mūsu kopējais lepnums!

2011.gads Līgatnes vēsturē iemies kā jauns sākums. Līgatnes papīrfabrikas ciemata vēsturiskais centrs saņēmis balvu kā Eiropas izcilākais tūrisma galamērķis un guvis visaugstāko novērtējumu gan Latvijā, gan tālu aiz tās robežām. Līgatnes vārds izskan pasaulē, un mūsu kopējā rūpe ir sargāt un attīstīt, ko radījuši mūsu vecāki, ko devusi mums daba. Gan pilsētas, gan pagasta teritorijas kļūst sakopotākas, mājas, pagal-

mi un lauki ļaudīm tīkamāki. Tas ir mūsu kopējs veikums, un kopā mēs esam liels spēks!

Patriotisms, pozitīva attieksme un lepnums ir svarīgs priekšnosacījums mūsu labklājībai. Tas, kā dzīvojam un dzīvosim, ir tikai pašu ziņā. Dižais Rainis saka: „Mēs maza cilts, mēs būsime lieli tik, cik mūsu griba.” Ja domāsim labas domas, darīsim labus darbus, ja katrā mākonīti redzēsim zelta maliņu, nevis pārkonus un negaisus, tad mēs būsime laimīgi un pārtikuši.

Vēlu Līgatnes novada iedzīvotājiem ar labām domām svinēt mūsu Valsts svētkus. Vēlu, lai katrs atrod spēku un iedvesmu savas labklājības kaldināšanai, lai ik uz soļa mūs pavada laime, lai Dievs svētī mūsu mājas, Līgatni un Latviju!

Ar cieņu,
Ainārs Šteins

Rudeni

*Aizver acis un redzi rudens jau nāk
No visām pusēm neatvairāmi
Vienkārši rudens nāk.
Aizver acis un dzirdi tālumā meži šalc
Sulots un zaļots tiem gana
Miegā nu šalc.
Aizver acis un jūti debesīs putni sauc
Netic tie atvadu sveikām
Lido un sauc.
Aizver acis un garšo rupjmaizes šķēļi lauz
Izgaršo maizīti melno
Spēku sev lūdz.
Aizver acis un priecājies dzīvībai līdz
Rudeni acis priecē
Siltas sajūtas dziedē.
/A.Zvaigzne/*

Gaišas domas, priecīgu prātu un stipru veselību, novembra jubilār! Īpašie gaviļnieki:

Veronika Pušpure
Emīlija Spraudē
Eleonora Lācare
Jānis Zicmanis
Aina Zvirbule
Imants Glāznieks
Anīta Kūriņa
Valērija Ščegļuka
Viktors Ceirulis
Vizma Driļevska
Antoņina Smirnova
Regina Krūmiņa
Augusts Pelkaus
Konstance Petrovska
Leons Incis
Ilga Lagone
Linga Brigita
Gina Kozlovska
Dace Štrassere
Dzintars Cibiņš
Ļubova Gorovaja
Zoja Mūrmane
Aivars Pūcis
Ilona Zariņa

Informāciju no iedzīvotāju reģistra sagatavoja Līvija Andersone

Līgatnē piestāj tūrisma vilciens

Inese Okonova,
Līgatnes tūrisma projektu vadītāja

Vesā un miglainā 29.oktobra rītā Līgatnes dzelzceļa stacijā valdīja ne-parasta rosība – instrumentus skaņoja Līgatnes pūtēju orķestris, galdiņus kārtoja belāšu pārdevēji un vilciena pasažierus gaidīja četri tūrisma autobusi.

Plkst.12.03 stacijā piestāja pasažieru vilciens, un no trim īpašajiem Līgatnes vagoniem izkāpa apmēram 350 tūristi, kas bija atsaukušies Latvijas „Pasažieru vilciena” un tūrisma informācijas centru organizētajam pasākumam – tautas ekskursijai uz Gaujas nacionālo parku. Tautas ekskursijas idejas autors savulaik bija pirmās brīvvalsts prezidents Kārlis Ulmanis. Nu mēģinām šo jauko tradīciju atjaunot.

Šoreiz tautas ekskursijas vilciens veda uz trim Gaujas nacionālā parka pērlēm – Siguldu, Līgatni un Cēsīm.

Katram galamērķim tika iekārtoti trīs vagoni. Līgatnes vagonu pasažierus jau Rīgā sagaidīja pārstāvji no Līgatnes dabas takām, padomju slepenā bunkura, Līgatnes vīnu darītavas un tūrisma informācijas centra. Piedaloties izzinošās vides spēlēs, jautros konkursos, degustējot vīnus un mācoties pareizi lietot gāzmaskas, laiks līdz Līgatnei paskrēja nemanot.

Līgatnē tūristus svinīgi sagaidīja pūtēju orķestris, uzrunu teica novada domes priekšsēdētājs Ainārs Šteins, un tad jau speciāli norīkotajos autobusus Līgatnes viesi, no kuriem lielākā daļa, kā izrādījās, Līgatnē viesojās pirmo reizi, devās ekskursijās, kas šajā – pirmajā īpašajā tautas ekskursijā – tika piedāvātas bez maksas.

Daļa tūristu devās uz Līgatnes dabas takām, kur zinoša gida padarbībā devās pastaigā, iepazīstot Latvijas mežu iemītniekus, kā arī tikās ar mūsu „lāču mammu” Vel-

gu Vītolu. Savukārt pārējiem tūristiem bija iespēja raitā solī iepazīt nedaudz no Līgatnes papīrfabrikas ciemata vēsturiskā centra, ielūkoties papīra ražošanas procesā un nokāpt deviņu metrus dziļajā pazemē, lai savām acīm redzētu, kā atomkaram gatavojās padomju laikā.

Līgatnes viesus sagaidīja civilās aizsardzības speciālisti.

Tūrisma informācijas centrs saka lielu paldies visiem pasažieriem, „Pasažieru vilcienam”, visiem, kas piedalījās pasākuma organizēšanā un jo īpaši visiem mūsu gdiem, kas piekrita bez atlīdzības piedalīties tautas ekskursijas uzņemšanā un palīdzēja veiksmīgi organizēt lielās viesu plūsmas pārvietošanos. ●

Kā „Lācēnu” grupas bērni Mārtiņus svinēja

Maija Graudiņa,
„Lācēnu” grupas skolotāja

Vēl nesen svinējām Miķeļus, bet nu jau klāt Mārtiņi. „Lācēnu” grupas bērniem ļoti patīk svinēt svētkus, tāpēc aktīvi gatavojamies arī Mārtiņdienai. Tika zīmēti, apliecīti Mārtiņdienas gaiļi, kuri ir tik krāsaini un jauki. Lai pasākums izdotos, bija jāiemācās dziesmas, dejas un rotaļas. Palīgā „Lācēniem” devās arī bērnu vecāki, kuri izgatavoja bērniem ritma kociņus. Tie ir jauks papildinājums mūzikas un runas attīstības nodarbībās un lieliski bagātina bērnu ritma izjūtas prasmes. Visi vecāki šo darbiņu veica ļoti rūpīgi, ar izdomu un oriģinalitāti.

Uz Mārtiņdienas pasākumu ieradās arī vecāki, tā bija lieliska iespēja kopā ar bērniem iedzīvotājiem Mārtiņdienas svinēšanas tradīcijas, tāpēc bērni

svētkiem gatavojās ar lielu atbildības sajūtu. Gribas taču parādīt, cik labi viņi ir sagatavojušies svētkiem!

Jauki bija svētki, jo kopā ar māmiņām cepām visgaršīgākos pīrāgus pasaulē. Vēl jau mammām bija jāiemāca rotaļas un dejas. Arī māmiņas uz pasākumu ieradās maskās. Kad visi ķekatnieki sanākuši un sākušas skanēt dziesmas un dejas, svētki ir sākušies! Garšojam pašceptos pīrāgus, ēdam zirņus ar speķi un izjūtam to jauko kopības un svinīguma sajūtu, kad mazās un lielās sirsnības svin svētkus. Visu zīmētāis un saliktais Mārtiņdienas gaiļis ir pats skaistākais kopējais darbs! Pamazām izgaro pīrāgu smarža, bet pie durvīm jau klauvē Ziemassvētku gaidīšanas laiks.

Tiksimies nākamajos svētkos! ●

Uz tikšanos slidotavā!

Liene Krīvena,
Līgatnes jauniešu biedrība

Daudzi jau droši vien būs pamanījuši koka apmales, ko kopīgā talkā uzstādījām Gaujasmalā, t.s. basketbola laukumā (asfaltētājā teritorijā pie attīrīšanas iekārtām). Tiklīdz daba mūs sveiks ar pirmo sniegu un salu, tajās taps slidotava ikvienam Līgatnes iedzīvotājam un viesim par prieku.

Ideju un vēlmi par slidotavu sarunās un nākotnes plānos Līgatnes jauniešu biedrības kolektīvā lolojām jau sen. Tad kādā jaukā dienā, noņemot visu citu malā, ar „Uh!” priekšgalā sagatavojām projekta pieteikumu Latvijas Hipotēku un zemes bankas Klientu kluba „Mēs pašī” konkursam. Guvām bankas atzinību un saņēmām finansējumu slidotavas izveidei Līgatnes novada iedzīvotājiem. Mūsu pašvaldība atbalstīja šo ieceri, atvēlot projektam vietu Gaujasmalā un iesaistoties ar padomiem un idejām, kā slidotavas izveidošanas process ērti īstenojams. Starp citu, daži runā, ka tieši šajā vietā jau izsenis bijis paredzēts ledus laukums ziemas priekiem.

Tā kā projekta būtība ir tāda, ka tā īstenošanā jāiegulda arī pašiem savi spēki, mēs aicinājam savus draugus

un citus Līgatnes iedzīvotājus uz talku, lai savām rokām uzsliektu slidotavas apmales jeb bortus. Pateicoties patiesi plašai atsaucībai, tie ir tapuši vienā sestdienā, un tagad tikai gaidām pirmo sniegu un salu, lai taptu segums un ledus. Un ceram, ka šogad ziema būs gana vēlīga, lai ikviens Līgatnē varētu izlocīt kājas un gurnus uz slidām!

Savukārt tiem basketbola tīkotājiem, kuri vasarā jutīšies nedaudz apdalīti, tā kā bumbošanai, kā tas ierasts, vecie grozi vairs nav izmantojami, atgādinām, ka Līgatnes jauniešu biedrības un līdz ar to ikviena novada iedzīvotāja rīcībā ir Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai projektu konkursa rezultātā iegādātie strītbola grozi. Tie būs pieejami ikvienam, lai pavadītu savu brīvo laiku aktīvi un kvalitatīvi.

Paldies visiem, kuri piedalījās pirmajā slidotavas talkā: Vilnim Akmentiņam, Didzim Malkausim, Salvim Bicānam, Jānim Kārklīnam, Naurim Īzakam, Jānim Eglītīm, Arnim Ramulim, Mārtiņam Zicmanim, Mārcim Malkausim, Kristapam Timermanim, Gunāram Eglītīm, Vēsmai Bērziņai, Kristīnei Melnei, Gatim Robertam, Marekam Karpikovičam! Sirsnīgs paldies šoferīšiem Imantam Krieviņam un Normundam Šleicram, kā arī Imantam Antonovam par materiālu nogādāšanu Gaujasmalā! Paldies Līgatnes novada domei, īpaši Laimdotai Lapiņai, Dacei Gradovskai un Jurim Preisam! Paldies par atbalstu un iesaistīšanos Mārim Zicmanim, Andim Zicmanim un Ievai Kalniņai! Īpašs paldies par profesionālajām konsultācijām un praktisku palīdzību Andrim Krīvenam. Un, protams – paldies Latvijas Hipotēku un zemes bankai par atzinību šim projektam un finansējumu Klientu kluba „Mēs pašī” konkursa ietvaros!

Uz tikšanos slidotavā! ●

Līgatnes novada jauktais koris svin 25 gadu jubileju

Inese Okonova,
Līgatnes novada jauktā kora dalībniece

Novembris Līgatnes novada jauktajam korim vienmēr ir darbīgs mēnesis, jo koris allaž piedalās gan Lāčplēša dienas pasākumos, gan tradicionālajos 18.novembra koncertos. Šogad šiem koncertiem klāt nāca vēl viena atbildīga uzstāšanās paša kora 25 gadu jubilejas koncertā, kas 12.novembrī notika Līgatnes kultūras namā.

Repertuārs šoreiz tika veidots, iekļaujot koncertā gan kora īpaši iemī-

Foto: Anita Jauzeme

ļotas dziesmas, gan skaņdarbus, kam veltītas īpašas pūles, gan vēloties klausītājiem parādīt daļu no repertuāra, kas apgūts, gatavojoties citiem šā gada atbildīgākajiem koncertiem.

Tā skatītājiem bija iespēja novērtēt sarežģīto pagājušā gada simtgadnieka Marģera Zariņa skaņdarbu „Madrigāls par vecmodīgu tēmu”, gan daļu no repertuāra, kas tika sagatavots rudens braucienam uz Gruziju, gan, sadziedoties ar koncerta viesiem – vīru kori „Ozols”, Taurenas-Dzērbenes jaukto

kori un mūsu pašu novada izcilnieku – sieviešu vokālo ansambli, tautā iemīļotās dziesmas, kas šogad augustā jau skanējušas Rīgas 810 gadu svinībās Mežaparka lielajā estrādē.

Priecājamies izmantot iespēju un aicināt visus līgatniešus un novada ciemiņus 18.novembrī plkst.17.00 uz koncertu par godu Latvijas Republikas proklamēšanai Līgatnes kultūras namā, kur korim būs gods uzstāties pirms koncerta īpašajiem viesiem – čellu trio „Melo M”. ●

Līgatnes tūrisma informācijas centrs atskatās uz aizvadīto tūrisma sezonu

Inese Okonova,
Līgatnes tūrisma projektu vadītāja

Lai gan daba mūs šogad lutina ar neparasti siltu un saulainu rudenī un tūristu plūsmu uz Līgatni tā īsti vēl nav rimusi (tūrisma informācijas centra tālrūņa numurs joprojām ir lašu nārsta jaunumu „karstā līnija”, un tāpat gatavojamies uzņemt ciemiņus arī Ziemassvētku sezonā), ir pienācis laiks nedaudz atskatīties uz šā gada tūrisma sezonu.

Aktīvi darbojamies nu jau otro gadu, un šī ir pirmā iespēja salīdzināt tūrisma informācijas centra apmeklētāju skaitu ar iepriekšējā gada datiem. Varam būt lepnī, ka šogad mūsu informācijas centru apmeklējuši 3,5 reizes vairāk tūristu nekā pērn, kad apmeklētāju skaits visa gada garumā bija 3 204. Šogad šis skaits līdz oktobra beigām sasniedzis jau 11 018. Tas nozīmē, ka vidējais apmeklētāju skaits dienā bijis 36,24 cilvēku, bet tūrisma sezonas laikā (no maija līdz oktobrim) pat 58,21 cilvēku dienā.

Ja ieskatāmies Tūrisma informācijas centra (TIC) apkopotajos datos un analizējam, no kurienes tūristi pie mums braukuši, jāsaka, ka aina kopš pagājušā gada nav daudz mainījusies:

Redzams, ka pirmais trijnieks nav mainījies. Šogad nedaudz aktīvāki par dienvienu kaimiņiem bijuši francūži, bet kopumā TIC apmeklētāju izcelsmes ģeogrāfija nav daudz mainījusies. Tā kā gan Tūrisma attīstības valsts aģentūras (TAVAs), gan kaimiņu pilsetu, jo īpaši Siguldas, TIC dati liecina, ka šogad Latvijā ievērojami pieaudzis Krievijas tūristu skaits (pieaugums Latvijā par 73%), bet mēs pagaidām to neesam novērojuši, jāsecina, ka šī tirgus apgūšana varētu būt viens no galvenajiem nākamā gada uzdevumiem.

Pie šā gada veiksmes stāstiem noteikti jāpiemin uzvara Eiropas Komisijas rīkotajā Eiropas izcilāko tūrisma galamērķu (EDEN) konkursā, sadarbībā ar AS „Pasažieru vilciens” rīkotā tautas ekskursija, tāpat arī veiksmīgais darbs ar masu medijiem un sociālajiem tīkliem, kā rezultātā par Līgatni kā interesantu atpūtas galamērķi gan aktīvi rakstīts presē, gan stāstīts TV un radio. Arī šis darbs nav palicis nenovērtēts. Par to liecina Kurzemes un Zemgales tūrisma asociāciju aicinājumi dalīties mūsu veiksmes stāstos savās rudens reģionālajās konferencēs, kā arī Līgatnes pieminēšana un izcelšana TAVA jaunajos tūrisma izdevumos. Tā, piemēram, jaunajā brošūrā angļu valodā esam minēti kā viens no 10 labākajiem tūrisma galamērķiem Latvijā.

Minētais izdevums spilgti attēlo kādu zīmīgu faktu, ko esam nolēmuši likt turpmākās darbības pamatā. TAVA izvēlētie 10 labākie Latvijas galamērķi vienmērīgi izkaisīti pa visu Latvijas karti. Ar vienu izņēmumu. Vidzemes centrā viena pēc otras atzīmēta Sigulda, Līgatne un Cēsis. Ja ikdienā, iespējams, esam konkurenti, piesaistot rīdziniekus, kas dodas vienas dienas atpūtā pie dabas, tad ilgtermiņā un attiecībā uz ārzemju ceļotājiem mums jādarbojas kā vienam veselam. Tāpēc esam priecīgi pastāstīt, ka ir uzsāks ilgtermiņa sadarbības projekts, kurā piedalās seši novadi: Līgatne, Sigulda, Cēsis, Amata, Pārgauja un Valmiera, kurus visus vieno Gaujas nacionālais parks. Tuvākie mērķi šai jaunajai sadarbībai būs kopīga dalība 12 starptautiskās tūrisma izstādēs nākamgad.

Mūsu nevilnīga pateicība par šo tūrisma sezonu pienākas visiem Līgatnes novada tūrisma uzņēmējiem, lācēni Madei, alnēnam Fredim un viņu kopējai Velgai Vitolai, Vienkoču parkam par Uguns nakti, Līgatnes padomju slepenajam bunkuram par intriģas uzturēšanu, Alu amatniekiem par izturību, pacietību un pretimnākšanu, Līgatnes vīnu darītavi par „Pārcēlāju” un citiem labumiem, un, galvenokārt, visiem līgatniešiem par iecietību un viesmīlību.

Vēlam Jums skaistus un cerības pilnus Latvijas Valsts svētkus! ●

Nē – vardarbībai pret bērnu!

Vita Leišavniece,
Līgatnes novada Sociālā dienesta
sociālā darbiniece

Laikā no 2011.gada 3.oktobra līdz 24.novembrim nodibinājums „Centrs Dardedze” Latvijā īsteno sociālo kampaņu pret bērnu seksuālo izmantošanu „Sliktais pieskāriens”. Esmu viena no 25 sociālajiem darbiniekiem Latvijā, kam Eiropas Komisijas finansētā projekta „Bērns kā cietušā aizsardzība un sociālpsiholoģiskā palīdzība” ietvaros nodibinājuma „Centrs Dardedze” ir iespēja piedalīties sociālo darbinieku apmācībā „Sociālais darbs ar vardarbībā cietušiem bērniem un viņu ģimenēm” un būt par vienu no šīs kampaņas aģentiem.

Sociālās kampaņas „Sliktais pieskāriens” mērķis ir veicināt sabiedrības izpratni par šādām tēmām:

- kas ir seksuāla vardarbība pret bērnu;
- kā bērnu pasargāt no potenciālajiem vardarbības riskiem;
- kā palīdzēt bērniem, kas jau ir cietuši no seksuālas vardarbības.

Seksuālā vardarbība pret bērnu ir visretāk atklātais vardarbības veids, jo mazi bērni visbiežāk par to neziņo, jo neizprot, kas ar viņiem notiek, bet lielāki bērni mēdz to slēpt, jo izjūt kaunu, vainu vai bailes. Pētījumi apliecina, ka tikai 30% bērnu, kuri cietuši no seksuālas izmantošanas, izstāsta par to bērnībā, pārējie šo smago noslēpumu nes sev līdzī pie-

augušā dzīvē. Ja bērnu seksuālās izmantošanas gadījums paliek neatklāts, tad bērns nesāņem savlaicīgu palīdzību, kas varētu mazināt traumas radītās sekas viņa tālākajā dzīvē.

Kampaņas ietvaros plānotās aktivitātes:

- mediju kampaņas īstenošana, lai izglītotu sabiedrību;
- semināri un nodarbības vecākiem „Audzināsim drošus bērnus nedrošā pasaulē”, piedāvājot praktiskus padomus, kā izglītēt bērnus par personiskās drošības jautājumiem attiecībā ar citiem cilvēkiem, kā arī mācot rīcību gadījumos, kad rodas aizdomas par bērnu seksuālu izmantošanu;

- semināri, konferences profesionāļiem, kas ikdienā strādā ar bērniem, mācot atpazīt seksuālā vardarbībā cietušu bērnu, kā arī iepazīstinot ar īpašām tehnikām, kas palīdz bērnam pārstrādāt seksuālās vardarbības rezultātā radušos traumu;
 - nodarbības bērniem „Dzīmbas drošības ceļojums”, mācot, kā atpazīt nedrošas situācijas un kā tajās rīkoties, kā arī apgūstot iemaņas, kas palīdzētu izvairīties no potenciālas vardarbības (www.dzimba.lv).
- Vairāk informācijas un materiālu par kampaņu: www.bernskacietusais.lv un www.draugiem.lv/sliktaispieskariens.

Līgatnes pagasta bibliotēkas piedāvājums

Bibliotēkas lietotāji jau pieraduši, ka bibliotekārs ir ziņošs informāciju un komunikācijas tehnoloģiju jomā un ir kompetents apmācīt lietotājus datora un interneta lietošanas pamata prasmes, konsultēt informācijas meklēšanā internetā. Bibliotēkā notiek individuālas konsultācijas pieaugušo datorapmācībās, lai sniegtu priekšstatu par informācijas elektronisko resursu daudzveidību un papildinātu zināšanas par informācijas meklēšanas iespējām internetā.

Cilvēki jau ir novērtējuši iespēju bez maksas ar e-pasta vai Skype palīdzību sazināties ar radiem un draugiem. Arvien vairāk cilvēku vēlas veikt komunālos un citus maksājumus internetā, jo e-pakalpojumi ļauj kaut nedaudz, tomēr ietaupīt. Pēdējā laikā arvien biežāk nākas sniegt atbildes uz jautājumiem par normatīvo aktu izmaiņām, elektronisko deklarāciju aizpildīšanu, Eiropas Savienības atbalsta veidiem lauksaimniecībai un pārtikas mājražotājiem. Tas, ko bibliotekārs var – piedāvāt bibliotēkas rīcībā esošos vai internetā pieejamos resursus, kas sniedz atbildes uz klienta jautājumiem.

No šī gada 1.novembra līdz 1.decembrim visām Latvijas pašvaldību publiskajām bibliotēkām NAIS (Normatīvo Aktu Informācijas Sistēma) datu bāze ir pieejama bez maksas. Resursu pieeja pievienota bibliotēkas IP adresei.

Ikdienā bibliotēkā ir iespēja izlasīt SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs” informatīvo izdevumu „Lauku lapa”, rokasgrāmatu „Labas prakses vadlīnijas pārtikas amatniecībā”.

Datora apmācība pieaugušajiem „Iepazīsti! Lieto!”

Var pieteikties un nākt mācīties katru dienu no plkst.11.00 līdz 12.00, iepriekš piesakoties pa tālruni 64155486.

PAZIŅOJUMS

Līgatnes novada dome paziņo par sabiedriskās apspriešanas termiņa pagarinājumu līdz 2011.gada 22.novembrim.

2011.gada 20.oktobrī pieņemts lēmums (prot.Nr.14, 10.§) pagarināt rakstisko priekšlikumu iesniegšanas termiņu, kurā ieinteresētās personas var sniegt priekšlikumus un ieteikumus detālplānojuma zemes vienībās Gaujas iela un Gaujas iela 34, Līgatnē, Līgatnes novadā, izstrādei, līdz 2011.gada 22.novembrim.

Rakstiskus priekšlikumus par detālplānojumu var iesniegt personīgi vai sūtīt pa pastu uz Līgatnes novada domi, adrese – Sprīņu iela 4, Līgatne, Līgatnes novads, līdz šā gada 22.novembrim.

Vineta Lapsele,
projektu vadītāja

Līgatnes novada dome ir realizējusi projektu „Telpu rekonstrukcija amatnieku centra izveidei”, Nr.11-09-LL29-L413202-000008, kurš tika īstenots Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) Lauku attīstības programmas pasākuma „Lauku ekonomikas dažādošana un dzīves kvalitātes veicināšana vietējo attīstības stratēģiju īstenošanas teritorijā” ietvaros. Projekta kopējās izmaksas ir

LVL 13 216,86, ar iespēju saņemt publisko finansējumu LVL 7 469,14. Projekta ietvaros ir veikta telpu rekonstrukcija amatnieku centra izveidei.

Līgatnes novadā ir senas amatu tradīcijas, ko novadnieki kopuši un nodevuši no paaudzes paaudzē. No šī gada marta tautas mākslas studijas „Līgatne” darbība tika paplašināta, izveidojot amatnieku centru un piedāvājot vietējiem iedzīvotājiem un novada viesiem gūt informāciju par senajiem amatiem, kā arī apgūt daudzveidīgas amatu

Īstenots projekts „Telpu rekonstrukcija amatnieku centra izveidei”

prasmes: vilnas velšanu, rotaļlietu izgatavošanu, mūzikas instrumentu pagatavošanu, pastalu darināšanu, doņu cepuru pīšanu, meldru krēslu pīšanu, kalšanu, mauču adīšanu, ārstniecības augu vākšanu.

Izveidojot amatnieku centru, Līgatnes novada iedzīvotājiem tiks piedāvātas iespējas apgūt šo seno amatu prasmes, kā arī saturīgi un daudzveidīgi pavadīt brīvo laiku. Aušanas prasmju meistari savu darbību veic Līgatnes novada vidusskolas ēkā, kurā nav iespējams izvietot visas novadam piederošās stellas,

savukārt citu amatu meistari savu darbību veic sev piederošos telpās, kā rezultātā tiek kavēta amatu prasmju apguves pieejamība, popularizēšana un nodošana nākamajām paaudzēm. Jaunās telpas nodrošinās iespēju visus amatus apgūt vienā ēkā, kur tiks organizētas izstādes un sadraudzības pasākumi. Rekonstruētās telpas atrodas blakus jau esošajam dienas interešu centram „Saulespuķe”, kur ikdienā pulcējas skolas vecuma bērni, kas tādējādi varētu tikt iesaistīti amatu apgūvē.

Līgatnes novada Kultūras un tūrisma centrs piedāvā

18.novembrī plkst.17.00
Latvijas Republikas proklamēšanas gada dienai veltīts koncerts

Līgatnes pilsētas kultūras namā
Koncerta programmā:

Ķempju draudzes mācītāja Edvīna Rumjanceva uzruna,

Līgatnes novada domes priekšsēdētāja Aināra Šteina svinīga uzruna,
Līgatnes novada jauktā kora muzikāls vēltījums Latvijai.

Svētku koncerta īpašie viesi:
Čellu trio „Melo M”.

Pēc koncerta īpašs pārsteigums – svētu ugunošana.

18.11.2011. kursēs autobuss:
16.00 Ratnieki, 16.20 Augšlīgatnes tīrgus laukums, 16.30 „Zvaniņi”;

Pēc koncerta autobuss kursēs uz Augšlīgatni un Ratniekiem.
Ieeja bez maksas

26.novembrī plkst.18.00

Tradicionālie rudens danči Lustūzi
26.novembrī Līgatnes novada kultūras namā norisināsies tautas deju kolektīvu sadraudzības pasākums „Tradicionālie „Rudens danči Lustūzi” ar koncertprogrammu „Ko dar’ nāburg’ tuv’ un tāl’”.

Koncertā piedalās desmit tautas deju kolektīvi: „Druva” no Druvas, „Miķelis”, „Jumis” no Priekuļiem, „Zeperi” no Līgatnes, „Raitais solis” no Cēsīm, „Katvari” no Limbažiem, „Auseklītis”, „Saime”,

„Dzimu senči” no Rīgas un „Svīta” no Tukuma.

„Rudens danči Lustūzi” Līgatnē norisinās katru gadu rudenī. Ar šo pasākumu VPKD „Zeperi” svin savu ikgadējo jubileju – šogad jau vienpadsmito reizi. Katru gadu „Zeperi” uz Līgatni rudenī aicina savus draugus – deļotājus no visas Latvijas.

Šogad koncerts notiks jau deviņto reizi nu jau atjaunotajā Līgatnes kultūras namā.

Šogad koncertā kolektīvi izdejos skaistākās dejas no tautas deju kolektīvu repertuāra, savukārt pēc koncerta ikviens kolektīvs dosies uz Lustūza klinti, lai klints alās draudzīgi sabučotos uz atkalredzēšanos.

Koncertprogrammu „Ko dar’ nāburg’ tuv’ un tāl’” vada Ginta Traine.
Ieeja koncertā bez maksas.

Papildus informācija: Laimdota Lapiņa – Līgatnes novada Kultūras un tūrisma centra vadītāja, tālr. 28395513.

10.decembrī plkst.18.00

Līgatnes novada tautas mākslas kolektīvu balle

Līgatnes kultūras namā
Kopīgi jaukā noskaņā pavadīt laiku aicināts ikviens Līgatnes novada tautas mākslas kolektīvu dalībnieks.

Ziemassvētku eglītes iedegšana

Tiksimies, lai kopīgi iedegtu svētku eglīti, sildītos pie uguns-kura un malkotu karsto dzērienu!

3.decembrī

Līgatnes kultūras nama skvērā
plkst. 16.00
„Zvaniņi” skvērā **plkst. 18.00**

Ziemassvētku tirdziņš – izstāde

12.–21.decembrī Līgatnes kultūras namā norisināsies amatnieku un mājražotāju Ziemassvētku tirdziņš, kurā aicināti piedalīties visi Līgatnes novada daiļamatnieki, amatnieki un mājražotāji.

Izstādes – tirdziņa mērķis ir parādīt un popularizēt Līgatnes novada iedzīvotāju dažādās amatniecības nozaru prasmes, dodot iespēju tās arī realizēt, iepriecinot pircējus.

Aicinām piedalīties visus, kuri pin no tāsīm un darina no klūgām brīnumainas lietas, grebj un darina no koka, izliec un veido sudrabu pārveidojot par rotaslietām, savām rokām pakļauj mālu, ada vai tamborē siltas zeķes, svīterus, cepures, cimdus, silto segu audējas, ziepju un sveču lējējus, rotu darinātājus, Adventa vainagu pinējus, Ziemassvētku rotājumu

izgatavotājus un citu amatu prātējus.

Lai arī skaisto amatu pratējs nav izveidojis tik daudz darbu, lai tos pārdotu, tos tomēr var atnest izrādīšanai citiem. Ja arī pircējs iepatikušos darbu nevarēs iegādāties izstādē, tiks nodibināti kontakti, ar kuru palīdzību līdzīgu izstrādājumu varēs iegādāties citā, abām pusēm izdevīgā, laikā.

Jūsu darbu kultūras namā pieņems un izstādī mazajā zālē iekārtos 12.decembrī.

Piedalīšanās izstādē – tirdziņā ir bezmaksas.

Ziemassvētku eglīte mazajiem novadniekiem

18.decembrī plkst.11.00 Līgatnes kultūras namā norisināsies Ziemassvētku pasākums mazajiem Līgatniešiem ar Čuču muižas rūķiem, rūķu krustmāmiņu un rūķi Taustiņu. Ikviens mazulis ar saviem vecākiem aicināts izdziedāt Ziemassvētku dziesmas, izdeļot rotaļas un saņemt arī Ziemassvētku dāvanīņu. Kursēs autobuss svētku dalībnieku nogādāšanai kultūras namā.

Informāciju sagatavoja Līgatnes Kultūras un tūrisma centrs

Līgatnes novada domes saistošie noteikumi Nr. 7/11

Publicēti
2011.gada
17.novembrī

Par transporta komunikāciju aizsardzību un rakšanas darbu veikšanu Līgatnes novadā

Izdoti saskaņā ar Latvijas Republikas likuma „Par pašvaldībām” 15.panta 2.punktu, 43.panta pirmās daļas 11.punktu.

I VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

- 1.1. Saistošajos noteikumos (turpmāk – **noteikumos**) lietotie termini:
 - 1.1.1. **Transporta komunikāciju norobežošanas un rakšanas darbu veikšanas atļauja** – noteiktā kārtībā izsniegts dokuments, kas apliecina tiesības veikt rakšanas darbus vai norobežot transporta komunikācijas konkrētā vietā un laikā, atbilstoši Būvvaldē saskaņotam objekta novietnes plānam, būves metam vai projektam.
 - 1.1.2. **Defektu akts** – dokuments, kuru sagatavo par avārijas vai citiem ekspluatācijas laikā radītiem būves bojājumiem, norādot bojājuma vietu un laiku, un kuru saskaņo attiecīgo dienestu atbildīgās personas.
 - 1.1.3. **Inženierkomunikāciju izpildshēma** – digitālā formā (*dgn vai *dwg formātā), LKS-92 koordinātu un Baltijas augstumu sistēmā izpildīts komunikāciju horizontālās un vertikālās piesaistes plāns ar mēroga 1:500 precizitāti un komunikāciju raksturojošiem lielumiem (t.sk. komunikāciju tips, teknes atzīmes, garumi, diametri, sakaru kanalizācijas caurumu shēmas utt.). Pieslēgumu pie inženierkomunikācijām izbūvei, kas izvietoti ne vairāk kā uz divām zemes vienībām, izpildshēma var tikt sagatavota papīra formā.
- 1.2. Noteikumu izdošanas mērķis ir aizsargāt transporta un inženierkomunikāciju tīklus, nodrošināt šo komunikāciju ekspluatācijas pārraudzību, kā arī veikt šo komunikāciju uzmērīšanu un to aktualizēšanu novada vienotajā topogrāfiskajā plānā.
- 1.3. Rakšanas darbu un transporta komunikāciju norobežošanas darbu veikšanas **atļauju** (1.pielikums, turpmāk tekstā – atļauja) izsniedz Būvvalde 10 dienu laikā pēc pieteikuma un pievienoto dokumentu saņemšanas. Atļauja nedod tiesības veikt būvdarbus, kuriem nepieciešama būvatļauja.
- 1.4. Darba veicējam ir pienākums saņemt **atļauju** pirms darbu uzsākšanas šādos gadījumos:
 - 1.4.1. jebkuriem rakšanas vai šurfēšanas darbiem ielu un ceļu sar-

- kano līniju robežās neatkarīgi no rakšanas dziļuma;
- 1.4.2. rakšanas darbiem būvobjektu, t.sk. inženierkomunikāciju izbūvei, rekonstrukcijai vai renovācijai jebkurā teritorijā, ja rakšana notiek Latvijas Republikas Aizsargjoslu likumā noteiktajos gadījumos objektu ekspluatācijas un drošības aizsargjoslās;
- 1.4.3. jebkuriem darbiem, kas saistīti ar rakšanu pašvaldības īpašumā esošos objektos (labiekārtoti spēļu laukumi, parki, veloceliņi, autostāvvietas u.tml.), vai pašvaldībai piekritīgās teritorijās, vai teritorijās, kuru īpašnieks saskaņā ar Valsts zemes dienesta kadastra informāciju nav noteikts;
- 1.4.4. jebkuriem darbiem (t.sk. reklāmas stendu, sastatņu un celtniecības materiālu izvietojumu, labiekārtošanas un citu darbu veikšanu), kas saistīti ar norobežojošo konstrukciju uzstādīšanu ielu un ceļu sarkano līniju robežās.
- 1.5. Rakšanas darbus var veikt bez **atļaujas**, ja rakšanas darbu veicējs, pamatojoties uz aktualizētu Valsts zemes dienesta vai Līgatnes novada domes Būvvaldes topogrāfisko informāciju, ir pārliecinājies, ka nepastāv noteikumu 4. punktā minētie gadījumi.

II ATĻAUJAS SAŅĒMŠANAS KĀRTĪBA

- 2.1. Atļaujas saņemšanai darbu veicējam jāiesniedz Būvvaldē sekojoši dokumenti:
 - 2.1.1. pieteikums (2.pielikums), kurš saskaņots ar zemes īpašnieku, ja tāds skaņojums nav projekta dokumentācijā vai uz plāna;
 - 2.1.2. līgums ar pasūtītāju vai pasūtītāja izdota pilnvara, vai darba uzdevums darbu veikšanai objektā;
 - 2.1.3. līgums vai akceptēts pasūtījums par brauktuves, ietves seguma vai zaļās zonas atjaunošanas darbu veikšanu, ja šos darbus neveic pats atļaujas saņēmējs;
 - 2.1.4. ja rakšanas darbu veicēju ir nozīmējusi juridiskā persona – juridiskās personas izdots dokuments par atbildīgās personas norīkošanu rakšanas darbu veikšanai, norādot objekta adresi un būvdarbu nosaukumu;
 - 2.1.5. būvkomersanta reģistrācijas apliecība vai sertifikāts par tiesībām veikt komunikāciju izbūves un segumu atjaunošanas darbus;
 - 2.1.6. objekta novietnes plāns, būves mets vai projekta oriģināls,

- kas saskaņots (akceptēts) Līgatnes novada domes Būvvaldē;
- 2.1.7. ja nepieciešams – transporta kustības shēma, akts par būves galveno asu nospraušanu dabā, darbu veikšanas projekts;
- 2.1.8. ielu un ceļu aizņemšanas gadījumā ar sastatnēm un pagaidu nožogojumiem – norobežojuma konstrukcijas projekts ar drošības elementu izvietojumu;
- 2.1.9. avārijas gadījumā – defektu akts;
- 2.1.10. aizsargjoslu pārklāšanās gadījumos – īpašnieku vai tiesisko valdītāju savstarpēja vienošanās par ekspluatācijas un remontu darbu veikšanu objekta kopīgajos aizsargjoslu iecirkņos.
- 2.2. Būvvalde nosaka prasības darbu sagatavošanai un veikšanai, kuras ieraksta darbu veikšanas **atļaujā**.

III DARBU VEIKŠANAS KĀRTĪBA

- 3.1. Personai, kas atbild par darbu izpildi, darbu veikšanas laikā jāuzturas objektā. Objektā jābūt darbu veikšanas **atļaujai** un ar to saistītajai dokumentācijai.
- 3.2. Atbildīgais par darbu veikšanu visa darba cikla izpildes laikā nodrošina gājēju un transporta kustības drošību veicamo darbu zonā.
- 3.3. Veicot rakšanas darbus inženierkomunikāciju aizsargjoslās, pirms tranšejas aizbēršanas jāsaņem inženierkomunikāciju turētāja pārstāvja rakstiska piekrišana tranšejas aizbēršanai.
- 3.4. Inženiertīklu avārijas likvidēšana jāsāk nekavējoties pēc avārijas signāla saņemšanas. To veic, ievērojot inženiertīklu ekspluatācijas noteikumus. Pēc darbu pabeigšanas vienas nedēļas laikā Būvvaldē jānoformē darbu veikšanas **atļauja**. Avārijas defektu akti jāiesniedz Būvvaldē 24 stundu laikā pēc darbu uzsākšanas, ja darbi tiek veikti brīvdienās un svētku dienās – nākamajā darba dienā.

IV TERITORIJAS ATJAUNOŠANA UN GARANTIJAS

- 4.1. Rakšanas darbu veicējs ielu un ceļu segumu, to aprīkojumu un labiekārtošanas elementus atjauno atbilstoši saskaņotam objekta novietnes plānam, būves metam vai projektam un atļaujā norādītajām prasībām.

Zaļā zona jāatjauno uzlabotā stāvoklī, paredzot melnzemes uzbēršanu un zāles iesēšanu.

- 4.2. Rakšanas darbu veicējs nodrošina atjaunoto ielu un ceļu seguma ģeometrisku nemainīgumu **atļaujā** norādītajā garantijas laikā.
- 4.3. Atjaunoto brauktuves un ietves segumu vai labiekārtoto zaļo zonu uzrāda Līgatnes novada domes Komunālo pakalpojumu un teritoriju labiekārtošanas nodaļas pārstāvim, kas izdara atzīmi **atļaujā** par darbu pieņemšanu.

V IZPILDŠĒMU NODOŠANA

- 5.1. Inženierkomunikāciju izbūves gaitā pirms tranšejas aizbēršanas komunikācijas uzmēra un sagatavo izpildshēmu. **Izpildshēmu** saskaņo ar attiecīgo komunikāciju īpašnieku vai tā atbildīgo pārstāvi un Līgatnes novada domes Komunālo pakalpojumu un teritoriju labiekārtošanas nodaļas speciālistu.
- 5.2. Izpildshēmu nodod Līgatnes novada domes Būvvaldē, kas izdara atzīmi **atļaujā** par darbu izpildi un izpildshēmas pieņemšanu.

VI ATBILDĪBA PAR ŠO NOTEIKUMU PĀRKĀPŠANU

- 6.1. Rakšanas vai transporta komunikāciju norobežošanas darbu veikšana bez **atļaujas** vai pēc **atļaujā** norādītā termiņa tiek uzskatīta par patvaļīgu. Ja tiek konstatēta patvaļīga darbu veikšana vai arī darbus veic neregistrēts būvkomersants vai fiziska persona bez sertifikāta, atbildīgs par šo darbu veikšanu ir pasūtītājs un izpildītājs.
- 6.2. Administratīvo pārkāpumu protokolu par šo noteikumu neievērošanu var sastādīt Līgatnes novada Būvvaldes speciālisti un Pašvaldības policija.
- 6.3. Administratīvo pārkāpumu lietas, pamatojoties uz sastādītajiem administratīvo pārkāpumu protokoliem, izskata Līgatnes novada domes Administratīvā komisija.
- 6.4. Naudas soda piemērošana un samaksa neatbrīvo no nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas un nepieciešamības izpildīt šo noteikumu prasības.

VI NOBEIGUMA JAUTĀJUMI

- 7.1. Noteikumi stājas spēkā nākamajā dienā pēc to publicēšanas laikrakstā „Siguldas Elpa”.
- 7.2. Ar šo noteikumu spēkā stāšanās dienu spēku zaudē Līgatnes novada domes 2010.gada 19.augusta saistošie noteikumi Nr.22/10 „Par rakšanas darbu veikšanu Līgatnes novadā”.

DOMES SĒDĒ

Līgatnes novada domes sēde
2011.gada 20.oktobris

Izskatītie jautājumi:

1. Par izmaiņām Līgatnes novada domes administratīvās komisijas sastāvā.
2. Par nosaukuma piešķiršanu ceļa posmam.
3. Par adreses maiņu nekustamam īpašumam.
4. Par adreses maiņu nekustamam īpašumam.
5. Par neizpirtās lauku apvidus zemes nomas līgumu noslēgšanu.
6. Par nekustamā īpašuma – „Skaļupes 3”, Skaļupes, Līgatnes pagasts, Līgatnes novads, ar kadastra apzīmējumu 4262 002 0028, neprivatizēto daļu – dzīvokļa īpašuma Nr.12 un nedzīvojamo telpu Nr.602 – pārņemšanu no VAS „Privatizācijas aģentūra”.
7. Par saistošo noteikumu Nr.12/11 „Atkritumu apsaimniekošanas noteikumi Līgatnes novadā” apstiprināšanu.
8. Par nodokļu parāda piedziņu bezstrīda kārtībā.
9. Par 2011.gada 30.septembra Izlīguma Nr.D2-1.37/11/16 apstiprināšanu.
10. Par detālplānojuma zemes vienībām Gaujas iela un Gaujas iela 34A, Līgatnē, Līgatnes novadā, sabiedriskās apspriešanas termiņa pagarināšanu.
11. Par nosaukuma un adreses piešķiršanu nekustamam īpašumam.
12. Par grozījumu Līgatnes novada domes 2011.gada 21.jūlija lēmumā „Par Līgatnes novada domes un tās struktūrvienību darbinieku štata sarakstu un atalgojumu no 2011.gada 1.augusta”.
13. Par atkārtotu Līgatnes novada domes nekustamo īpašumu – apbūvētu zemesgabalu „Kļajumi” (kadastra Nr.4262 003 0118, zemes vienība 0,168 ha, kadastra Nr.42620030118001 – dzīvojamā māja) un „Grūdeni” (kadastra Nr.42620030135, zemes vienība 0,3969 ha, kadastra Nr.42620030135001 – dzīvojamā māja) izsoli.
14. Par Līgatnes novada domes saistošo noteikumu Nr.13/11 „Grozījumi 2011.gada 18.februāra saistošajos noteikumos Nr.5/11 „Līgatnes novada pašvaldības pamatbudžets un speciālais budžets 2011.gadam”” apstiprināšanu.
15. Par aizņēmumu Valsts kasē līdzfinansējuma nodrošināšanai.

Informāciju sagatavoja

Inta Baltgalve

Ar Līgatnes novada domes sēdes lēmumiem var iepazīties Līgatnes un Augšlīgatnes pakalpojumu centros, kā arī novada mājas lapā www.ligatne.lv.

Dzelzceļa stacijai „LĪGATNE” 120 gadu jubileja

Foto no A. Baloža personīgā arhīva

Aivars Balodis

Tā kā caur Līgatnes novadu cauri ejošais Rīgas – Valkas dzelzceļš 2009.gada 22.jūlijā atzīmēja tā atklāšanas 120 gadu jubileju, tad līdz 2009.gada 1.jūlijam tiku uzrakstījis īsu apskatu par dzelzceļiem Pasaulē un Latvijā un sīkāku aprakstu par ar Līgatni saistītiem dzelzceļiem.

2011.gada 26.novembrī aprit 120 gadi, kopš atklāta Līgatnes dzelzceļa stacija, tāpēc turpinājumā sniedzu izrakstu no augstāk minētā raksta par Latvijas dzelzceļiem, Rīgas – Valkas dzelzceļu un Līgatnes dzelzceļa staciju.

Latvijas dzelzceļi

Latvijas teritorijā pirmā dzelzceļa līnija tika atklāta 1860.gada 8.novembrī dzelzceļa līnijas Pēterburga – Pleskava – Dinaburga (Daugavpils) – Viļņa – Varšava 179 km garā posmā Schogowa (Rītupe) – Daugavpils ar sliežu ceļa platumu 1 524 mm. Šī bija starpvalstu dzelzceļa līnija, kurai Latvijas tautsaimniecībā bija maz nozīmes. Latvijas tautsaimniecībai daudz nozīmīgāka bija nākamā dzelzceļa līnija Rīga – Dinaburga (Daugavpils) 218 km garumā, kuru atklāja 1861.gada 21.septembrī. Līdz Pirmajam pasaules karam Latvijā uzbūvēja vēl vairākas dzelzceļa līnijas, tai skaitā no 1886. līdz 1889. gadam caur Līgatni ejošo dzelzceļa līniju Rīga – Valka, par kuru vairāk nodaļā „Līgatnes dzelzceļi”. Pirms Pirmā pasaules kara, t.i., 1914.gadā, Latvijā uzbūvēto dzelzceļu sliežu ceļu garums bija 1 941 kilometrs. Sākoties Pirmajam pasaules karam, arī dzelzceļi tika pakārtoti militāriem mērķiem, lai nodrošinātu armiju ar pārtiku, ieročiem un munīciju, kā arī lai pārvietotu karaspēku. Bez tam, lai pārvietotu karaspēku. Bez tam, lai īstenotu Cariskās Krievijas izstrādāto tā saucamo „Izdedzinātās zemes politiku”, izmantojot dzelzceļus pirmo reizi pasaulē tika veikta rūpnīcu, transportlīdzekļu,

mākslas priekšmetu, iedzīvotāju u.c. vērtību masveida evakuācija. Atcerēsimies, ka pa dzelzceļu uz Krieviju tika aizvestas arī Līgatnes papīra fabrikas papīrmašīnas un citas iekārtas. Kara laikā Cariskās Krievijas armija Latvijas teritorijā, pamatā Vidzemē, uzbūvēja vairākas šaursliežu dzelzceļu līnijas ar sliežu ceļa platumu 750 mm. Savukārt Vācijas armija Kurzemē un Zemgalē uzbūvēja šaursliežu dzelzceļa līnijas ar sliežu ceļa platumu 600 mm. Pavisam Pirmā pasaules kara laikā Latvijas teritorijā tika uzbūvēti 822 km sliežu ceļu. Tā kā katrā valstī bija būvēti sliežu ceļi ar atšķirīgu platumu, tad Latvijā tika uzbūvēti piecu platumu sliežu ceļi:

- „K” jeb „Krievijas sliežu ceļu platums” – 1 524 mm;
- „N” jeb „Normālpatums” – 1 435 mm;
- „M” jeb „Metra”, līnijā Liepāja – Aizpute – 1 000 mm;
- „P” jeb „Poļevoi” – 750 mm;
- „L” jeb „Lauku” – 600 mm.

Humora cienītāji zina stāstīt, kā tad radusies šī 89 mm starpība starp Rietumeiropas un Krievijas dzelzceļu sliežu ceļu platumiem. Kad sākuši Krievijā būvēt dzelzceļus, tad prasījuši caram – kā tad būvēs, tādā pat platumā kā Rietumeiropā vai platāk? Uz to cars atcirtis – *na hren boļše!* Daudzi gan domā, ka cars vārda „hren” (mārrutki) vietā esot lietojis kādu *stiprāku* vārdu kam, zinot krievu sarunu valodas parašas, droši vien varam arī piekrist. Dzelzceļu projektētāji teikto ņēmuši vērā nopietni un burtiski, un tā arī dzelzceļu sliežu ceļu platumus radusies „ši nieka” starpība.

Kara darbībai ilgstoši notiekot Latvijas vidienē, Daugavas abos krastos dzelzceļi tika stipri nopostīti. Pēc Pirmā pasaules kara (1919.gada beigās) no 2 763 km garā dzelzceļu tīkla Latvijā varēja izmantot tikai 928 kilometrus, jo pārējie bija sagrauti vai stipri bojāti, bija palikušas 108 lokomotīves. Pēc 1920.gada, noslēdzoties Brīvības cīņām, samērā

īsā laikā tika atjaunota dzelzceļa satiksme gandrīz visā bijušajā dzelzceļu tīklā. Darba kārtībā bija 1 807 km platsliežu ceļu un 775 km šaursliežu ceļu, tātad kopā 2 582 kilometri sliežu ceļu. Ierindā bija 101 platsliežu lokomotīve un 71 šaursliežu lokomotīve, kā arī 270 platsliežu pasažieru vagoni un 3 260 platsliežu preču vagoni. 1921.gada 1.decembrī jau bija 1 891 km platsliežu ceļu, kā arī 946 km šaursliežu ceļu, tātad kopā 2 837 km sliežu ceļu. Tāpat gada laikā bija strauji audzis arī ritošais sastāvs: 207 platsliežu lokomotīves, 72 šaursliežu lokomotīves, 435 platsliežu pasažieru vagoni, 70 šaursliežu pasažieru vagoni, 4 700 platsliežu preču vagoni, tai skaitā 360 truļi. 1922.gada vasarā jau bija 287 lokomotīves. Sāka būvēt jaunas dzelzceļu stacijas un pieturas punktus. Līdz 1940.gadam tika uzbūvēta 121 jauna stacijas ēka. Tāpat tika būvētas tām nepieciešamās palīgēkas un noliktavas. No jauna uzbūvēja 839,3 km dzelzceļa līniju, bet sliktā tehniskā stāvokļa dēļ tika nojaukti ap 250 km sliežu ceļu. Dzelzceļi gadā pārvadāja ap 3,4 miljonus tonnu preču. Pasažieru pārvadājumos 1939.gadā bija ap 16,6 miljoni braucēju. Dzelzceļu sliežu ceļu garums 1939.gadā bija 3 223 km ar 497 stacijām un pieturas punktiem. Dzelzceļa virsvalde ar 13,4 tūkstošiem darbinieku 1939./40. gadā bija lielākā valsts iestāde, kurā nodarbināto skaits sastādīja ap 35% no Latvijas kopējā strādājošo skaita. Par Latvijas dzelzceļu tīklu pārskatāmi varam spriest pēc Latvijas dzelzceļu kartēm.

Pēc 1940.gada 17.jūnija, kad Latviju okupēja Padomju Savienība, lielas izmaiņas skāra arī dzelzceļus. Tika nomainīti daudzi vadošie darbinieki, daudzi apcietināti, ar 1.oktobri sāka pāriet uz krievu valodu. Tāpat 1941.gada 14.jūnija deportācija skāra arī vairākus simtus dzelzceļnieku. Sākoties Vācijas iebrukumam, Padomju karaspēks atkāpjoties

izveda gandrīz visu dzelzceļu ritošo sastāvu, kā arī uzspridzināja vairākus tiltus un staciju ēkas.

Vācu okupācijas laikā gandrīz visus platsliežu ceļus „pāmagloja” uz 1 435 mm sliežu ceļa platumu. Tāpat paplašināja arī vairākas stacijas, cēla lokomotīvu un vagonu remonta darbnīcas, uzlaboja apgādi ar ūdeni u.c. Lai palielinātu vilcienu apgrozību, tad tika atvērtas vairākas stacijas un apmaiņas punkti, kā arī daudzviet blakus tika būvēts otrs sliežu ceļš. Tāpat notika darbs pie tā, lai samazinātu vienlīmeņa dzelzceļa pārbrauktuvju skaitu. Šo pasākumu rezultātā, piemēram, Rīgas – Valkas dzelzceļa līnijā, kur normāli bija paredzēts apgrozīt 20-22 pārus vilcienu sastāvu diennaktī, tika panākts apgrozījums 36-38 pāri sastāvu diennaktī. Arī vācu armija 1944.gadā atkāpjoties centās spridzināt tiltus un staciju ēkas, kā arī dažos posmos tika izrti vai uzspridzināti sliežu ceļi.

Pēc tam, kad Latvijas teritoriju bija ieņēmusi Sarkanā armija un sākas Trešā Padomju okupācija, dzelzceļu ekspluatācija un remonts bija militāro iestāžu pakļautībā. Drīz vien ar 1944.gada 5.oktobri sākās dzelzceļu tīkla nodošana „Latvijas dzelzceļu pārvaldei”. Vēlākos gados dzelzceļš piedzīvoja vairākus organizatoriskus, saimnieciskus un tehniskus pārkārtojumus. Tā ar 1953.gada 14.maiju, kad tika apvienoti Latvijas, Lietuvas un Igaunijas dzelzceļi, izveidojās „Baltijas dzelzceļš”. Tas gan pastāvēja tikai trīs gadus, un no 1956.gada 19.aprīļa to sadalīja atpakaļ. Tad 1963.gada 14.februārī atkal tika izveidota „Baltijas dzelzceļš” pārvalde, kura ietilpa Padomju Savienības dzelzceļu pārvaldē. Tehniskā ziņā 1950.gada 15.jūlijā tika atklāts elektrificētais dzelzceļa posms Rīga – Dubulti. Tika izmantoti Rīgas vagonu rūpnīcā (RVR) ražotie elektrovilcieni. Līdz 1992.gadam tika elektrificēti sliežu ceļi 270,7 km garumā, kas, salīdzinot ar 2 350 km sliežu ceļu kopgarumu, ir samērā maz. Pēckara gados izplatītās vācu tvaika lokomotīves kalpoja līdz 1980. gadam. No 1957.gada Latvijas dzelzceļos manevriem tika izmantotas arī dīzeļlokomotīves, bet pasažieru pārvadājumos dīzeļlokomotīves sāka pielietot no 1963.gada. Rīgas Vagonu rūpnīcas dīzeļvilcieni sāka kursēt no

1964.gada. Līdz ar elektrovilcienu un dīzeļlokomotīvu ieviešanu ap 1970.gadu sākās tvaika lokomotīvu norieta laiks. Tāpat arī sāka likvidēt Pirmā pasaules kara laikā būvētos šaursliežu dzelzceļus, kuri neizturēja autotransporta konkurenci kā pasažieru, tā arī kravu pārvadājumos. Lai gaitā uz dzelzceļiem tika ieviestas vairākas jaunas tehnoloģijas, kā rokas pārmiju nomaīņa uz elektriskajām, ieviesa dispečer-sistēmu un maģistrāļu atbloķēšanu, radiosakarus, lokomotīvu signalizāciju, automātisko bremžu sistēmu, auto sakabes, kā arī ritošo sastāvu pārkārtoja no slīdes uz rites gultņiem. Šie pārkārtojumi gan nav notikuši bez kļūmēm, nelaimes gadījumiem un avārijām. Tā kā Latvijā jau bija vairāki rūpniecības uzņēmumi un nākotnē bija paredzēta vēl jaunu celtniecība, tos pēc iespējas plānoja dzelzceļu līniju tuvumā un uz tiem tika uzbūvēti atsevišķi sliežu ceļu atzari.

Pēc 1991.gada 4.maija, kad tika pieņemta Latvijas Neatkarības deklarācija, tika nolemts ar 1991.gada 26.augustu Latvijā esošos Vissavienības īpašumus pasludināt par Latvijas Republikas īpašumiem. Latvijas Valsts saņēma atpakaļ 2 364,1 km garu dzelzceļu tīklu un 23 tūkstošus darbinieku. Pēc tam, trūkstot valsts interesei un atbilstoši izstrādātai koncepcijai, kā arī finansiālu apsvērumu un vadošo darbinieku mantkārtības un muļķības dēļ, tikuši slēgti un likvidēti vairāki dzelzceļa sliežu ceļi. Tā, piemēram, par 2009.gadā demontējamās līnijas leriķi – Gulbene slīdēm vien plānoja ieņemt ap 3,75 miljonus latu. Pašreiz izmantojamo sliežu ceļu garums ir ap 1 660 km. Atcerēsimies, ka pirms Otrā pasaules kara Latvijā bijis lielākais sliežu ceļu pārkārtojums Eiropā.

Tie, kam ir padziļināta interese par Latvijas dzelzceļu vēsturi, var ielūkoties šī raksta pielikumos, kā arī izlasīt Latvijas dzelzceļa 90 gadu jubilejai veltīto grāmatu „DZELZCEĻI LATVIJĀ”. Lai gan ļoti rūpīgi pieiets pie vēsturisko materiālu vākšanas, kā atzina viens no autoriem un vēsturisko materiālu vācējiem Toms Altbergs, tad pamatā vadijāties pēc Dzelzceļa arhīvos pieejamiem materiāliem, līdz ar to esot iespējams, ka atsevišķās vietās ar laiku vajadzīgi labojumi un precizējumi.

Turpinājums sekos ●

